

Калховник

Лезџны ВКП(б) Сыктывдинса Ражком да Ражисполком

19 (320) || Февраль 23-џд лун 1938 во. || Доныс 10 ур.

КРАСНОЈ АРМИЈА—МИРЫН МЕДГА МОГУЧџ АРМИЈА

Став советскџ народ радутџмџн да гџрдџтџмџн празнутџ социалистическџ революцијалџн вооружоннџ вынјаслыс славнџ кыџџд јубилеј. I кыџ-нџ не радутџчыны, кыџи не гџрдџтџчыны мијан народлы, кор сълџн доблестнџ Красној Армија, кодџс создајтџс да кодџн вескџдлџ Ленинлџн—Сталинлџн партијас, гражданскџ война војасџ грџмитџс советскџ властлыс став врагјасџ да обесечивајтџ талун великџ социалистическџ страналыс кџрт оборона.

Нџ џтџ капиталистическџ страна оз вермы лџсџдны ташџм вына да могушчествоа армијасџ, кушџмџс лџсџдџс социализмџн страна.

Капиталистическџ странајасын рабочџјјас да крестана, кодјасџс бџстџма салдатџ, вынужџенџс дџрјыны асланыс експлоататорјаслыс интересјасџс. Советскџ Сојузса ужалыс јџз муџны Красној Армијаџ, меџым дџрјыны ассыныс кровнџ интересјасџс—став народлыс интересјасџс. Быџ бојџс тџџд да јукџ сџџ целјасџс, кодјасџс сувтџџдџ ас војас мијан став народ. Красној Армија—мирын зџк џтџ армија, кодџ тџџд, мыј вџсна сџџ тышкасџ. „...Армија, кодџ тџџд мыј вџсна сџџ тышкасџ, некоџџн вермытџм“,—шуџс Сталин јџрт.

Красној Армија докажитџс-нын тајџс гражданскџ война војасџ аслас јарјугыџ победајасџн.

Советскџ властлџн уна лыда врагјас, кодјас волџны бура вооружџтџмаџс да кодјаслы отсалџсны империалистическџ госудајствојас, зџлџсны секи жуџџдны том, тырмытџма оснаститџмџн, пастџм да кџмтџм Красној Армијаџс. Тылын поздыслџсны предателјас да шпџнјас, контрреволюционерјас зџлџсны кучкыны i фронтсаџ i тылсаџ.

Но Красној Армија тџџдџс, мыј вџсна сџџ тышкасџ. Великџ Октабрскџ социалистическџ џелџлы красноармејџсјаслџн величајшџ преданност чужтылыс вџвлытџм героизм да стџжкџст, асланыс вынјасџ ескџмлун да победаџ пџс вџла. Большевџстскџ партија вескџдлџм улын, кодџ мџџџдлџс армијаџ ассыс меџбур пијансџ, красној бојџсјас доблестнџја дџрјисны Царџины да Ленинградџс, грџмитџсны белџјасџс Орџол да Каховка улын, штурмујтџсны Перекоп да Волочајевскџ сопка. I Красној Армија побџдџтџс!

„...Мијан странаын,—вџстџлис Молотов јџрт 1937-џџд вога нојабр 6-џџд лунса докладын,—создајтџс војтџ азџывлытџм народлџн пышкџсџса моралнџ да политическџ џтувјалун, социалистическџ обществолџн моралнџ да политическџ џтувјалун“. Тајџ џтувјалуныс лџсџџџ вџвлытџм вын да нџшта вылџжык кыпџџџ Красној Армијалыс политџко-моралнџ состојанијесџ.

Красној Армијалыс да Војенно-Морскџ флотлыс мошџсџ јџнџџџмын вџстџавџсны социалистическџ стројлџн преимушчествјасыс, Советскџ Сојузса народјаслџн некоџџн кџтны вермытџм дружба.

Капиталистическџ мирын абу дај оз вермы лџны сещџм армија, кџнџ выжыдалџс ескџ команднџ состав да бојџсјас кџстын, уна пџлџс националностјасџса бојџсјас кџстын џтувјалун. Ташџм џтувјалуныс—сџмын мијан Красној Армијаын, кодџ јџтџџма ужалыс јџзкџџ топыџсыс - топыџ родственнџ јџџџјасџн.

Армијалџн аслас народыскџџ тајџ кровнџ јџџџјаслџн јарјугыда петкџдласџн лоџсны СССР-са Верховнџ Советџ бџрјысџмјас, кор красноармејџсјас јџдинодушнџја, став ужалыс јџзкџџ џтвылыс, бџрјисны советскџ властлџн высшџ органас страналыс меџбур јџзсџ, најџ лыдын Красној Армијалыс командџрјасџс политработникјасџс да бојџсјасџс.

џтувјалуныс да топыда јџтџџмыс армијалџн, сълџн вылын политџко-моралнџ состојаније да чорыџ дисциплина—ыжыџ политџко-воспитателнџ ужлџн, кодџс большевџкјаслџн партија нуџџџ Красној Армијаын, резултат. Ленин да Сталин лџсџџдџсны да быџтџсны Красној Армијаџс, большевџкјаслџн партија нуџџџ сџџс победасаџн победаџ. Мошџнџ индустрија сталинскџ јџатџлеткајас војасџ вооружџтџс Красној Армијаџс јџрвокласснџ бојџевџ техникаџн. Асланыс рџџиналы помтџг преданнџ јџз, большевџкјас партија гџгџр топыда суртџџм, аслас народлџн вернџ пијан влаџџџтџны јџн, совершеннџ оружџјеџн. Тајџ—вын, кодџ жуџџџдас пыџ-пџјџмџ став врагјасџс, најџкџ посагнџтасны мијан народлџн великџ завоеванџјејас вылџ, кодјасџс гџџџма Сталинскџ Конституцијаџ!

(Помсџ вџџџд 4-џџд листџ.)

Колџ быџ ног јџнџџдны да укрепџтны мијанлыс Красној Армија, Красној Флот, Красној Авиација, Осоавиахим. Колџ мијанлыс став јџзџс вџџны мобџлизационнџ даглун состојанијеын војеннџ ускџџџџм опасност воџын, меџым џекушџџм „случајност“ да мијан ортсыса врагјаслџн џекушџџм фокусјас еџ вермыны суны мијанџс џемвџччыстџг.

СТАЛИН

I. V. СТАЛИН да К. Је. ВОРОШИЛОВ.

СССР-са Верховнџ Совет Презџдиумлџн уназ

„Рабоче-Крестанскџ Красној Армијалы XX во“ јубилејнџ меџал учредџтџм јылыс

„Рабоче-Крестанскџ Красној Армија да Војенно-Морскџ Флот сушществјџтџмлы XX во ознаменујтџм куџа:

1. Учредџтны јубилејнџ меџал „Рабоче-Крестанскџ Красној Армијалы XX во“.
2. Вынџџдны положџније „Рабоче-Крестанскџ Красној Армијалы XX во“ јубилејнџ меџал јылыс, сылыс рџсунок да описаније.

СССР Верховнџ Совет Презџдиумса
Председател—М. КАЛИНИН.
СССР Верховнџ Совет Презџдиумса
Секретар—А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1938 вога јанвар 24-џџд лун.

„Рабоче-Крестанскџ Красној Армијалы XX во“ јубилејнџ меџал јылыс положџније

1. „Рабоче - Крестанскџ Красној Армијалы XX во“ јубилејнџ меџалџн награџдајтџџны Рабоче-Крестанскџ Красној Армија да Војенно-Морскџ Флот кадрџвџџ команднџ да началствјџушџџ составса јџз:

а) кодјас служџтџсны Рабоче-Крестанскџ Красној Армија да Војенно-Морскџ Флот радјасын 1938 вога февраль 23-џџд (Красној Армија лун) лун кеџлџ 20 во да рџџџина воџын гражданскџ војнаса да отечество свџбџда да независџмост вџсна војнаса заслуженнџ участникјас, кодјас состоџтџны Рабоче-Крестанскџ Красној Армија да Војенно-Морскџ Флот кадрјасын;

СССР Верховнџ Совет Презџдиумса
Председател—М. КАЛИНИН.

СССР Верховнџ Совет Презџдиумса Секретар— А. ГОРКИН.
Москва, Кремль. 1938 вога јанвар 24-џџд лун.

СССР-са Верховнџ Совет Презџдиумлџн уназ

Рабоче-Крестанскџ
Красној Армијалы
XX во тырџм
ознаменујтџм куџа
амнистџја јылыс

Рабоче-Крестанскџ Красној Армијалыс XX во тырџм ознаменујтџм куџа мездыны стража улыс да пригџворкџџ јџтџџм наказанијелџн муџџџ соџтџџ мерајасыс став војеннослужашџџјасџс, кодјасџс меџвоџџџџс пригџворџтџма кујџм воџџ срок кеџлџ вклучџтџнџ свџбџдаыс лџшитџџмџн, јџзыс кыџџџ, кодјасџс судџтџма госудајственнџ преступленџјејасыс, да снџмитны судџмост условнџја судџтџм војеннослужашџџјас вылыс.

Тајџ амнистџјасџс распрџстранџтны сџџџџ војенно-служашџџјасџс вылџ, кодјас јылыс џелџјасыс кутџџны расследованије стаџјаын сџџџ преступленџјејас куџа, кодјас кыскџџны ас бџрџсаыс наказаније свџбџдаыс лџшитџџм кујџм воџџ не вылџџжык.

СССР Верховнџ Совет
Презџдиумса Председател—М. КАЛИНИН.

СССР Верховнџ Совет
Презџдиумса Секретар—А. Горкин.

Москва, Кремль.
1938 вога јанвар 24-џџд лун.

КЛИМЕНТ ЈЕФРЕМОВИЧ ВОРОШИЛОВ жорт
1918-ѳд воын Царіцынын, Х-ѳд арміяѳн коман-
дујтан кадѳ.

(І. В. Сталин німа Сталинградскѳј музеј).

Нѳјтны врагѳс аслас террїторїя вылын

Војна ѳні лоас, жортјас, вывтї грозндѳн, вывтї
локѳн, меѳса страшнѳј, ѳндѳ-на неѳдн да неѳор мї-
рын азъывлтѳм средствојас прїменајтѳмѳн. І вер-
маннѳ аслындылы прїдставїтны, тајѳ ковыс-кѳ за-
водїтчас мїан странаѳа террїторїя вылын, став
рајонјасын рѳзѳрїтѳм лоѳ ужасајущѳј.

Сы вѳсна мї должнеѳ лѳвѳдчыны сізі да і не
только мї, Рабоче-Крестьянскѳј Красној Армія, но і
тї, став ужаслыс јѳз мујас
авнїтѳ, сіз котырты мїанлыс рѳѳнаѳс дорјѳм,
мыј, прѳтївнїк-кѳ петкѳдчас, нѳјтны сіјѳс ѳбязатель-
нѳ сіјѳ террїторїя вылын. Нѳјтны сіјѳс сецѳм но-
гѳн, меѳым сіјѳ... ѳткажїтчїс мїан велїкѳј Сѳветјас
странаѳа рабочѳјјасѳс да колхознїкјасѳс рабјасѳ
пѳртан аслас јѳј мѳвпалѳмјасыс.

К. Ворошилѳв.

Краснѳј Армія— народјас содружестволѳн армія

Капіталїстїческѳј страна-
јасын арміјајасыс буржуа-
зїаѳн лѳвѳдѳма јѳз мујас
мырѳѳалѳм вылѳ, віркіста-
на разѳвјас да мукѳ јѳзѳс
нарѳїтѳм вылѳ, мїлїонјас
рабочѳјјаскѳд да крестана-
кѳд пѳшѳадатѳм расправа
вылѳ. Талы прїмерѳн вер-
мѳны лѳны фашистскѳј стра-
најас—Германїя да Італїя,
кодјас ыстѳны ассыныс во-
їнскѳј частјасѳс генерал
Франколы ѳсѳѳ вылѳ, ме-
ѳым нарѳїтны свободнѳј
їспанскѳј народѳс. Сещѳм-
жѳ ѳбедїтелнѳј фактѳн лоѳ
јапонскѳј војскајаслѳн Кї-
тај террїторїя вылѳ мыр-
ѳѳн пырѳм.

Важ царскѳј армія вос-
пїтывајтчывлїс увтыртѳм
націоналностјас дїно лѳг-
лун духын. Армія служїт-
лїс царлы, помещїкјаслы
да капїталїстјаслы націо-
налнѳј нарѳїтѳм вылѳ, ко-

лонїалнѳј завојеванїејас
вылѳ. Армія вѳлі револю-
ціоннѳј двїженїекѳд рас-
правалѳн оруфїеѳн. Тајѳ
арміјасѳ Россїјаѳа нарѳїтѳм
да увтыртѳм јѳз ненавїѳт-
лїсны, сыс повлїсны.

Рабоче-Крестьянскѳј Крас-
нѳј Армія, кычї лун војыс,
торјалѳ царскѳј арміяыс
да ѳнїя капїталїстїческѳј
государствојаслѳн арміјаја-
сыс. Красној Армія,— шулїс
Сталин жорт,— „јавлајтѳ
мїан странаѳа народјас
костын братстволѳн арміяѳн,
мїан странаѳа увтыртѳм
народјасѳс мездан арміяѳн,
мїан странаѳа народ-
јаслыс свободасѳ да неза-
вісімостѳс дорјан арміяѳн“.

Велїкѳј Октабрскѳј соціалї-
стїческѳј революція мез-
лїс уна мїлїона ужалыс
массајасѳс помещїкјас да
капіталїстјас нарѳїтѳмыс.

Краснѳј Армія лун встрїтѳны ѳбороннѳј уж бурмѳѳѳмѳн

Осоавїахім первїчнѳј ор-
ганїзаціяјас унаѳн нуѳдїс-
ны ыжыд уж Рабоче-Кре-
стьянскѳј Красној Арміялы
20-ѳд годовшціна кежлѳ
лѳсѳѳчїгѳн.

Часса НСШ-ын пїонер-
јас да велѳдчысјас—23 морт
сдајтїсны ЈупВХО значок
вылѳ нормајас. Најѳ та
вылын ез лантѳдчыны,
кружок ужалѳ воѳѳ.

Вылгортса РКШ бердса
ОАХ первїчнѳј органїзаці-
јаын ПВХО значок вылѳ
нормајас сдасїтїсны 30 морт.

Вылгортса школаыс до-
прїзывнїкјас—10 морт сдасї-
тїсны ПВХО значок вылѳ
нормајас, нѳшта лѳсѳѳчѳ-
ны сдасїтны 11 морт.

ГТО значок вылѳ лыжї-
јас куза нормајас сдасїтїс
30 морт.

Февраль 20-ѳд лунѳ до-
прїзывнїкјаскѳд вѳлі нуѳ-
дѳма лыжнѳј орѳјысѳмјас.
ГТО значок вылѳ лыжїјас
куза сдасїтїс 11 морт.

Лыжї куза первенство
ѳстїсны допрїзывнїкјас
Корычев да Нєнев жортјас.

Калїнїн.

Гражданскѳј војна вывса
герѳј Н. Щорслѳн портрет.

ГЕМЈОН МІХАЈЛОВИЧ БУДОННЫ.

„РККА-лы XX во“ јубїлејнѳј медальѳн ѳписанїе

„РККА-лы XX во“ јубї-
лејнѳј медаль імеїтѳ правїл-
нѳј круглыс форма, діам-
етрнас кујїм сантиметр.
Кругыслѳн вылысыс мато-
вѳј, кык мїлїметр кызта
дорышыс југјалѳ. Круглѳн
лїцевѳј сторонаас — езыс
окантовкаа 5 пома гѳрд ема-
левѳј звезда. Круг улысла
дорас звездалѳн улыс лучјас
костѳ гїжѳма зарнї лыдпас
„XX“ 8 мїлїметр судта да
7 мїлїметр паста. Лыдпас-
ыслѳн подулыс мыжѳѳ ѳѳ-
ѳѳлѳн улыс дорышѳ.

Медаль мѳдар бѳкѳ пет-
кѳѳлѳма вїнтовкаыс лыјыс
красноармејецлыс 25 мїл-
їметр судтаа фігура, кодї

пастасѳма тѳвса караул-
нѳј формаѳ, улыас красно-
армејец фігураыс вескыд-
вылын „1918—1938“. Ме-
даль ушок, колча да жежыд
металлїческѳј планка ѳсѳѳ-
гѳн јїтѳѳ 15×25 мїлїметр
размера пр'амоуглнѳј
пластїнкакѳд, кодѳс вевтѳ-
ѳма гѳрд муарѳвѳј левтаѳн.

Пластїнкалѳн мѳдар бо-
кас ем медальѳ паскѳмѳ
крепїтѳм вылѳ гајкаа нарез-
нѳј штїфт.

Медаль вѳчѳѳ оксїдїрован-
нѳј езысыс, „XX“ лыдпас—
зарныс.

Вынсѳѳѳма СССР-са Верховнѳј
Сѳвет Презїдїумѳн
1938-ѳд вѳса јанвар 24-ѳд лунѳ.

Лєнїнлѳн—Сталинлѳн пар-
тїя вескѳѳлѳмѳн Красној
Армія грѳмїтїс белогвар-
ѳејцасѳс да интервентја-
сѳс, кодјас зїлїсны зака-
ѳалїтны мїанлыс рѳѳнаны-
мѳс. Красној Армія мездїс
воztї увтыртѳм народјасѳс,
кодјасѳс царскѳј стрѳј през-
рїчельнѳја нїмтылїс „їноро-
ѳејцасѳн“, да кодјас ѳнї,
ѳѳшевістскѳј партїяѳн
мудрѳј полїтїка нуѳѳѳѳн
Сѳветскѳј Сојуса став на-
родјаскѳд ѳтвылыс стрѳїтѳ-
ны коммунизм.

Мїан армія стрѳїтѳма
лєнїнско-сталинскѳј націо-
налнѳј полїтикакѳд крепы-
да јїтѳѳѳн.

Царскѳј правїтелство ез
лежы арміяын служїтѳм
вылѳ уна националностја-
сѳс да народјасѳс, повлїс
ѳѳверїтны налы ѳружїе,
кодѳс увтыртѳм народјас
вермїсны вескѳѳны асла-
ныс угнетателјаслы паныѳ.
Мїан Рабоче-Крестьянскѳј
Краснѳј Армія радјасын
служїтны імеїтѳ почѳтнѳј
право СССР-са став на-

родјаслѳн томјѳз. Налы ем
мыј дорјыны! Ыжыд рад-
лунѳн Красној Арміяѳ мунѳ-
ны таджїк і абхаец,
калмык і українец, карел і
казах, белорусс і уѳбек,
татарїн і рѳч. Целлѳн ѳтув-
јалуныс вѳчѳ мїан Крас-
нѳј Арміяѳс Сѳветскѳј Со-
јуса народјаслѳн меѳса то-
пыда јїтѳѳм да збыл вылѳ
братскѳј арміяѳн.

ВЦКК нїма војеннѳј учї-
лїшщєын поѳѳ азъыны 17
народностлыс прїдставї-
телјасѳс. Ставынс најѳ јї-
тїсны ассыныс олѳмнысѳ
Краснѳј Арміяѳкѳд, насто-
јїчївѳја шѳѳѳѳѳны војеннѳј
їскусство, кыпѳѳѳны ассы-
ныс полїтїческѳј тѳѳѳмлун-
сѳ, меѳым лѳны командїр-
јасѳн.

Мѳѳ прїмер: 1-ѳј Коннѳј
Армія нїма ѳтувја кавале-
рїскѳј краснознаменнѳј
школа—сіјѳ Сѳветскѳј Со-
јуса велїкѳј народлѳн уна
націоналноста ѳтувја сем-
јалѳн топыда јїтѳѳм тор
(сколоток). Школаын вел-
лѳѳѳѳѳны 30 гѳгѳр націо-
налноста курсантјас: рѳч-

јас, українецјас, белорус-
сјас, корејецјас, бур'ат-мон-
голјас, башкїрјас, татар-
јас, грузїнјас, осетїнјас да
с. в. Классѳвѳј интересјас-
лѳн ѳтувјалун да интерна-
ціоналнѳј дружбаѳн јїтѳѳ-
ѳѳм, партїя да правїтел-
ство ѳѳѳѳлы пыдіа прїдан-
нѳјјас, курсантјас револю-
ціоннѳј страстѳн велѳѳѳны
војеннѳј їскусство.

Кодѳн вѳлі цыган рево-
лүціяѳѳ? Озырјас да таѳѳ-
рын ыжыдалысјас властын
олїгѳн, гѳл цыган керка-
тѳм брѳѳѳѳѳн вѳлѳѳлїс
крајыс-крајѳ. Аѳнї цыган—
соціалїстїческѳј рѳѳїналѳн
тырправаа гражданїн.

Вѳт мыј гїжѳ Н-скѳј ка-
валерїјскѳј полкыс ѳтїк
красноармејец-цыган:

„Краснѳј арміяѳ вѳѳѳѳ,
ѳ во чѳж ме ужалї кол-
хозын, ужалї воккѳѳ
ѳтїклян да орѳјысі сы-
кѳѳ унжык трудѳѳѳн
ужалѳм вѳсна да ужлѳн
буржык качество вѳсна.
Кор гѳрд ѳѳѳѳн вайїс-
ны меным нан, менам 360

**Папанінлы, Кренкельлы,
Федоровлы, Шіршовлы**

Поздравляютам тіянос кывкутана заданіе оломб
успешноја портмөн.
Став страна гөрдітчө тіян героическөј ужөн.
Виччысам тіянөн Москва локтөм.
Братскөј чолөм!

І. Сталин. В. Молотов. К. Ворошилов. Л. Каганович. М. Калинин. А. Микојан. В. Чубар. А. Андрејев. С. Косіор. А. Жданов. Н. Жезов. Г. Петровскіј. Р. Ејхе. Н. Хрущев.

**Осталцевлы, Барсуковлы,
Котцовлы**

„ТАЈМЫР“ да „МУРМАН“ КОМАНДАЈАСЛЫ

Примітөј мијанлыс благодарност да благодарност
став советскөј народлыс Папанін славнөј экспедиція-
лы отсөг сетөм куза мог оломб бура портөмыс.
Гөрдітчам тіян отважној да самоотверженној
ужөн.

Братскөј чолөм!

І. Сталин. В. Молотов. К. Ворошилов. Л. Каганович. М. Калинин. А. Микојан. В. Чубар. А. Андрејев. С. Косіор. А. Жданов. Н. Жезов. Г. Петровскіј. Р. Ејхе. Н. Хрущев.

**СССР-са Верховнөј Совет
Президиумлөн указ**

*ЖЕМ. ЯРОСЛАВСКИЈ ЈОРТӨС ЛЕНИН ОРДЕНӨН
НАГРАДИТОМ ЫЛЫС*

Жем. Ярославскіј јортлы 60 арбс тырөмкөд жітө-
дын да рабочөј класс да крестанство возын сылыс
революционнөј заслугајас пыдөі пуктөмөн, награ-
дітны ЖЕМЕЛЈАН ЯРОСЛАВСКИЈ јортөс ЛЕНИН
ОРДЕНӨН

*СССР-са Верховнөј Совет Президиумса
Председатель М. КАЛИНИН.
СССР-са Верховнөј Совет Президиумса
секретар А. ГОРКИН.*

Москва, Кремль.
1938 вога феврал 17-өд лун.

**ЖЕМЕЛЈАН ЯРОСЛАВСКИЈ ЈОРТЛЫ ВКП(б)
ЦЕНТРАЛНӨЈ КОМИТЕТГАҢ да СССР-са
НАРОДНӨЈ КОМИССАРЈАС СӨВЕТГАҢ ЧОЛӨМ**

Тіянлы 60 арбс тыран лунө ВКП(б)-лөн Цент-
ралнөј Комитет да ССР Сојузса Народнөј Комиссар-
јаслөн Совет ыстөны Тіянлы—Ленин гвардіяыс
большевиклы, мијан партијалөн преданнөј работнык-
лы, рабочөј класс да крестанство делө вөсна ак-
тивнөј борецлы пөс чолөм.

ВКП(б)-лөн Централнөј Комитет да ССР Сојузса
Народнөј Комиссарјаслөн Совет сіјөны Тіянлы уна
во уважны плодотворнөја партијалы да социалисти-
ческөј рөдіналы пөлза вылө.

*ВКП(б)-лөн ЦЕНТРАЛНӨЈ КОМИТЕТ.
ССР СОЈУЗСА НАРОДНӨЈ КОМИССАРЈАСЛӨН СӨВЕТ.*

трудофеныс, воклөн син-
ваыс доршасис.

— Со сіјө зажіточнөј,
колхознөј оломыс!—шуис
сіјө.

Честнөј ужөн ме шедө-
ді аслым почот да слава.
Ме, цыган,—өтік ыжыд
да дружној интернацио-
нальнөј семјалөн тырпра-
ваа гражданын. Колхоз-
ныкјас гажаа коллөдісны
менө да менсым јортја-
сөс, Краснөј Арміяын
менө встретітисны вокөс
моз, бура, сөлөмсаң.

Краснөј Арміја пыртис
меным рөдіна дінө торја
рафејтөм, коді ез вөв ме-
нам батлөн (сіјө куліс
революціјаөң). Врагкөд
тышын, сіјө-кө лыстас
посагнітны мијан мулөн
көт өті пјад вылө, ме-
нам оз дрөгніт кі, оз
лапыт сін.

Краснөј Арміяын служі-
төны став национальностјас-
лөн представітелјас, і став-
ныслөн налөң өтүва зылөм

—дорјыны асыныс рөдіна,
дорјыны Великөј Октабр-
скөј социалистическөј рево-
лүціјалыс завојеваніејас-
сө, бырөдны врагөс, лыс-
тас-кө сіјө ускөдчыны ми-
јан страна на народјаслөн
шуда олом вылө.

Украинскөј јөзкостса сы-
ланкывјын сывсө:

Отдали нам землю
Да на все века.
Враг протянет руку—
Отлетит рука!

Мам-рөдінаөс дорјөм ло-
ис бојецјаслы, кыці і быд
честнөј советскөј гражда-
нынлы свјашченнөј долгөн.
І враг-кө лыстас ускөдчы-
ны Советскөј Сојуз вылө,
Краснөј Арміја—кың шу-
лис Сталин јорт,—аңзас
ыжыдыс-ыжыд поддејрка
став да быд пөлөс нацио-
нальностјасса мільионнөј
массајасын, кодјас насела-
төны мијанлыс шымыртны
поңтөм странаөс.

М. Тамарин.

Непобедимөј, героическөј Краснөј Арміја

Пырыс-пыр-жө 1917-өд
вога февралскөј буржуаз-
но-демократическөј револу-
ціја бөрын рабочөј класс,
большевистскөј партија вес-
көдлөмөн заводітис котыр-
тавын Краснөј гвардіялыс
отр'адјас. Фабрикајас да
заводјас вылын, мастер-
скөјјасын да типографіја-
јасын заводітисны созда-
вајтчыны боевөј дружина-
јас.

Тажө вынјасыс вөлі тыр-
мана, медем вөтлыны бур-
жуазіјалыс правітелство
да октабрскөј лунјасө бост-
ны власт.

Но 1918-өд во заводіт-
чиг кежлө, кор Советскөј
власт сушествувјөтмлы за-
водітис угрожајтны не сө-
мын пыщкөсса контррево-
лүціја, но і империалистјас
ортсысаң, лоі гөгөрвоана,
мыј Краснөј гвардіја өт-
нас тырмытөм-нин. Быт
колө вөлі создајтны регу-
лярнөј арміја, коді ескө
верміс нүдөны тыш бело-
гвардејецјаскөд да интер-
вентјаскөд. Ленин да Ста-
лин воғмөстчөм серті се-
шөм арміја і вөлі создај-
төма.

Талун мијан страна нм-
кокасөмөн да гөрдітчө-
мөн празнујтө кычөд го-
довщина героическөј Рабо-
че-Крестанскөј Краснөј
Арміялыс, коді кужис от-
стоитны социалистическөј
револүціјалыс великөј за-
војеваніејассө став пөлөс
врагјасыс да өні сулаө
Советскөј Сојузса рубеж-
јас вылын грознөј стра-
жөн.

Талун мијан став страна
рафејтөмөн да признате-
лностөн пасјө ыжыд исто-
рическөј рол Владимир
Ілјич Ленинлыс да Іосіф
Виссаріоновіч Сталинлыс,
кодјас вескөдлөм улын
вөлі создајтөма пролетар-
скөј револүціјалөн воору-
жөннөј вынјас, кодјас (вын-
јасыс) весалисны советскөј
му белогвардејецјасыс да
интервентјасыс.

Талун мијан став страна
копырт асыс революціон-
нөј знаменајасө геројјас—
командірјас, політработ-
ныкјас да бојецјас памјат
возын, кодјас сетісны ас-
сыныс оломнысө советскөј
народ шуд вога.

***

Помасіс гражданскөј во-
на. Партија, Сталин јорт,
коді сетіс В. І. Ленин ку-
лөм бөрын клатва: „Јон-
мөдны мијанлыс Краснөј
Арміјаөс, мијанлыс Краснөј
Флот“, музлытөг төжыс-
өдны мијан страналөн обо-
роноспособност вөсна. Кык
сталинскөј пјатілетка ітог-
ын Краснөј Арміја лоі
могучөј непобедимөј армі-
јаөн.

Гражданскөј војна дырјі
Краснөј Арміја вөлі воору-
жітөма разнөј сістемаа вин-
товкајасөн, станковөј пу-
лемјотјас вөлі тырмытөм,
а ручнөј пулемјотјас зік
ез вөвны. Оні Краснөј
Арміја вооружітөма өніја
кадса стрелковөј да авто-
матическөј дружіеөн.

Краснөј Арміја грөмітліс
асыс врагјассө артілле-

ВАСИЛЈ КОНСТАНТИНОВИЧ БЛУХЕР.

ріјаөн, коді достаңтчыліс
сылы царскөј арміјасын.
Тажө артіллеріјаыс вөлі тыр-
мытөм дај качество сертіыс
сіјө вөлі омөл. Оні мі іме-
ітам прекраснөј артілле-
ріја—далнобојнөјөс, скоро-
стрельнөјөс да подвижнөјөс,
крупнокалибернөјөс да мел-
кокалибернөјөс, противо-
танковөјөс да зенітнөјөс.
Краснөј Арміја өні обла-
дајтө вывті ыжыд лыда
быдсама сікас машинајасөн:
автомобіліјасөн, тракторја-
сөн, мотоциклјасөн, само-
катјасөн. Тажө машинајасыс
содітисны Краснөј Арміялыс
подвижностсө да боевөј
мошщсө.

1918-өд воын первомая-
скөј демонстраціја дырјі
Краснөј площаө вывті
гөграліс-лебалис—өті само-
лот, а ставыс Москваын
Ходынскөј поле вывса са-
рајјасын сулаөс 20 гөгөр
важ, кіссөмкоө самолет-
јас. Лөтчікјас нмгывлісны
најөсө „лебалан гортјасөн“.
Оні мијан самолетјасыд
тырвыјө тырмымөн.

Качество серті мијан са-
молотјас оз уступајтны
европејскөј арміјајасса
өніја кадса самолетјаслы,
а мукөдла боксаң і буржы-
көс-на најөыс. Мијан авіа-
ціјалөн буржыклуныс при-
најтөма став мірөн.

Мі решітөліноја јөткім
вожө Советскөј Војенно-
Морскөј Флотлыс развівајт-
чөмсө. „Могучөј Советскөј
дејжавалөн должен лоны
сіјө интересјаслы лөсала-
на, мијан великөј делөлы дос-
тојнөј, морскөј да океанскөј
флот“,—вісталіс Молотов
јорт СССР-са Верховнөј
Совет медвоңа Сессіја
вылын. І ташөм флот мијан
лоас!

Народлөн врагјас, троц-
кістско-бухарінскөј шпіон-

јас да диверсантјас зільс-
ны пырны мијан арміја рад-
јасө, орөдны сылыс вынјөр-
сө да вожд лөан војна дырјі
вузавны мијанлыс страна-
нымөс фашистјаслы. Мі
чышыштім Краснөј Арміја
радјасыс фашистскөј пежө.
І Краснөј Арміја лоіс нөш-
та-на јонжыкөн, нөшта-на
вынјөражыкөн!

Великөј Октабрскөј Со-
циалистическөј револүціјалы
XX-өд годовщина лунө
парад вылын Советскөј Со-
јузса маршал Ворошилов
јорт вісталіс:

„Рабоче - Крестанскөј
Краснөј Арміја, кыці і
став Советскөј Сојуз,
пыр даө овны мірын став
міркөд. Но Краснөј Ар-
міја сің-жө пыр даө быд
здук вуштыны врагөс
пөјімө, лыстас-кө сіјө
ускөдчыны ужалыс јөз
страна вылө.

Мијан Арміја суше-
ствувјтө оз ускөдчөм раді,
но сөмын мијан Рөдіна
вилө врагөн ускөдчан
кадөң. Сіјө лоас меба
ускөдчысөн, став кодыр
лібө ускөдчыс арміјајас
пөвсыс, враг-кө сіјөс при-
нудітас та вылө.“

Краснөј Арміјалөн вожд
кывјасын гораа кылө побе-
даө ескөм. Ташөм јөзкөд,
кыці мијан Краснөј Арміја-
лөн да Војенно-Морскөј
Флотлөн боејцјас, коман-
дірјас да політработныкјас,
ташөм техникаөн, кушөмөн
оснастітөма мијан Краснөј
Арміја да Војенно-Морскөј
Флот, мі бырөдам лубөј
врагөс, сіјө-кө лыстас ус-
көдчыны мијан Социалисти-
ческөј Рөдіна вылө.

Полковнык С. Гуров.

Красној Армија—мирын медса могучој армија

(Пом. Заводитчымсö вїздö 1 листбокыс)

Став мир тöдö мијан авиацијалон замечательнöй достїженїејас жылыс. Најö лоїсны позанабс мијан лотчїкјасон бура велöдчöм вöсна да мијан самолетјаслөн бур качество вöсна.

Красној Армијалон öнї ем-ын бид пöлöс öдјö ветлöдланајаслөн, отлічно забронїрованнöй да вооружоннöй став өкас танкјаслөн мошннöй парк.

Јона бидмїс да бидмö вöздö мијан вынїора артиллерија, кодї „обладатö му вывса став пöлöс војскајас пöвсыс медса ыжыд выннö да бї вынїорөн“. (РККА-лөн временнöй полевöй устав, 1936-öд во).

Аслас подготовка да вооруженїе сертї мијан пехота—мирын медса бур пехота.

Бидмö мијан Военно-Морскöй Флот—морскöй гранїцајасöс вернöй вїзгс. „Вынїора советскöй Фержавалон,—вїсталс Молотов јорт СССР-са Верховнöй Совет первöй Сесїеја вылын,—должен лоны сїјö интересјаслы лöсала на, мијан великöй фелды достöјнöй, морскöй да океанскöй флот“. I ми кутам имеїтны сїјöс, медым нöйтны врагöс не сöмын сїјö му вылын, но i сїјö вајасын!

Красној Армијалон первокласнöй дружіеыс пыр совершенствутчысö. Но нöшта öдјöжыка бидмöны сылөн јöзсыс. Командїрјас да полїтработнїкјас нуб-

дöны красноармејецјас пöвсын ыжыд воспитателнöй уж да дугдывтöг совершенствутчöны асныс.

Тыл, Красној Армијалон резервјасыс помтöмöс—став народ дас сувтвы асыс рöдїнасö дорјöм вылö. Вот мыын Красној Армијалон выныс да вынїорыс, сылөн ағгывылтöм бојеспособност.

Врагјас бура тöдöны, мыј најö лоасны пöшщадатöг нöйтмабс, заводїтласны-кö ускöдчывыны Советскöй Сојуз вылö. Ез прöста најö сешöма зїлны пуктавыны армијаын асыныс шпїонскöй да вредїтелскöй позјассö. Но гнуснöй предателјас—гамарнїкјас да тухачевскїјјас вылö—ставкаыс лоїс жүгöдöма—предателјасöс ердöдöма да грöмїтöма. Таыс Красној Армија нöшта јонжык лоїс.

Великöй народлөн славнöй бидтас, мијан Красној Армија, Советскöй Сојузса первој Маршал Ворошилов јорт вескöдлöм улын, ужалыс јöз шуд да зорїчалöм вöсна дас лубöй подвїгјас кежлö. Јоса тöчїтöма сылөн бојјасын калїтчöм оружіеыс. Топыдöс радјасыс сылөн партїнöй да непартїнöй большевїкјаслөн. Рöдїнабс дорјöмыс—надöжнöй кын.

Мијан пöс чолöм Рабоче-Крестанскöй Красној Армијалон да Военно-Морскöй Флотлөн бојецјаслы да командїрјаслы!

Ордјысöм куза ж'урїлөн февраль 16-öд лунса шуöм

Комї АССР-са Исполкомлыс премїјас да ветлöдлана гöрд знамја сетöм вылö кандидатјас жылыс

Комї АССР-са Исполкомлыс премїјас да ветлöдлана гöрд знамја сетöм вылö кандидатон выдвїнїтны „Комїлес“ трестлыс Сыктывдїна вöрпромхозöс (дїректорыс В. I. санїлов), кодї 1-ј кварталлыс план февраль 15-öд лун кежлö вöр заготовїтöм куза тыртїс—47,7 прöцент вылö да кыскасöм куза—55,2 прöч. вылö.

Ж'урїса председател Мелехїн.

1938-öд вöса 1-ј кварталса вöрлезан план февраль 20-öд лун кежлö тыртöм жылыс Сыктывдїна вöрпромхозлөн сводка

Вöрпунктјас	Прöцентöн				Ужалö јöз			Ужалö вöв			
	пöрдöма	кыскома	пöрдöчöмын	кыскасöмын	ставыс	пöрдöчöмын	кыскасöмын	подвозка вылын	ставыс	кыскасöмын	подвозка вылын
Јурымка . . .	104,8	71,1	12,9	8,0	69	15	31	—	31	30	—
Мажа . . .	70,8	65,1	9,4	8,7	320	94	66	56	132	66	56
Ыб . . .	62,0	78,1	6,5	10,1	480	166	112	46	178	121	46
Лöм . . .	57,1	58,8	3,5	3,3	92	35	33	—	33	33	—
Пажга . . .	45,2	59,2	6,6	6,3	370	96	59	71	177	78	89
Шыладор . .	38,3	46,6	3,8	6,8	363	109	162	11	173	162	11
Вöрпромхоз паста	54,0	62,9	6,3	7,7	1694	515	463	184	724	490	202

Ыбса тыгачнїк-јаслөн уж

Февраль 15-öд лун кежлö ыбса вöрпунктыс вöрлезыс стахановец Нїколај Савватїевїч Лоскутов пöрдöс 1453 кубометр вöр, луннас сїјö шöркофа пöрдöс 10 кубометрöн.

Степан Ивановїч Таскајев пöрдöс 1300 кубометр. Лунса öдыс—10 кубометр.

Иван Несторовїч Лоскутов пöрдöс 1254 кубометр вöр. Луннас шöркофа пöрдöс 12 кубометрöн.

Јевгенїј Ивановїч Попов пöрдöс 1243 кубометр. Лунса öд—8 кубометр.

Алексеј Антонович Томов пöрдöс 1225 кубометр вöр, луннас шöркофа пöрдöс 14,3 кубометр.

Јї туј куза кыскасыс Нїколај Артёмјевїч Томов ставсö кыскїс 913 кубометр вöр. Луннас кыскö 22 кубометрöн, лунса нормасö тыртö 220 прöцент вылö.

Марїја Афанасјевна Костарева кыскїс 695 кубометр. Луннас кыскö 20 кубометрöн, лунса норма тыртö 210 прöцент вылö.

Анастасїја Павловна Лошцакова кыскїс 615 кубометр, луннас кыскö 35 кубометрöн.

Натаља Грїгорјевна Андријанова ставсö кыскїс 589 кубометр вöр, луннас шöркофа кыскö 25 кубометрöн.

Гамтомов.

Вöрпунктјасгань

Кр'ажск

Февраль 19-öд лунö Кр'ажскöй механизированнöй вöрпункт паста ставсö пöрдöма 776 кубометр вöр, лунса нормасö тыртöма 57 прöцент вылö. Тракторјасон кыскома 576 кубометр, лунса нормасö тыртöма 47,6 прöцент вылö. Тракторнöй туј дорö кыскома 718 кубометр вöр.

Вöрпункт паста ужалıs 402 морт. На пöвсыс 136 пöрдöчыс да 112 кыскасыс.

Гурјев.

Ыб

Кыскасыс комсомолка М. П. Томова прöстöй туј куза бид лункыскö 10—12 кубометрöн.

Нїколај Нїк. Малцев кыскö 10—11 кубометрöн.

Наыс оз колчыны комсомолкајас Осїпова да Чабанова.

Томов.

Лöм

Февраль 20-öд лунö вöрпункт паста ставсö пöрдöма 137 кубометр, кыскома—93 кубометр. Лунса плансö тыртöма пöрдöчöм куза 78,4 прöцент вылö, кыскасöм куза—46,5 прöцент вылö. Пöрдöчöмын ужалıs 35 морт, кыскасöмын—33 морт.

Пöртöны оломö бостöм кöсјысöмјассö

Мажаса вöрпунктын ужалысјас честöн пöртöны оломö сїјö кöсјысöмјассö, кодјасöс најö бостлісны стахановскöй тöлыс заводїтчїгөн.

Февраль 17-öд лунö „17-д октабр“ колхозыс кыскасыс Лыткїн Мїхал Мїхаловїч 9,5 километр сајыс кыскїс 17 кубометр вöр, уждонсö бостıs 24 шajt да 50 ур.

Иван Ларїоновїч Нестеров кыскїс 15,9 кубометр, уждонсö бостıs 21 шajt да 61 ур.

Мїхал Алексејевїч Казаков кыскїс 15,5 кубометр вöр, уждонсö бостıs 21 шajt да 31 ур.

„Добровольец“ колхозыс кыскасыс Аграфена Петровна Потапова кыскїс 15 кубометр вöр, уждонсö бостıs 16 шajt.

Потапова Јелїзавета Ивановна—15,5 кубометр, уждонсö бостıs 16 шajt 84 ур. Мїхал Петровїч Потапов—15,1 кубометр, уждонсö бостıs—16 шajt.

Калїннїма колхозыс кыскасыс Марїја Алексејевна Којушева кыскїс 15,46 кубометр, уждонсö бостıs 11 шajt да 93 ур.

Ставынс најö тышкасöны сы вöсна, медым лоны кандидатјасон ветлöдлана гöрд знамја бостöм вылö. Болотов.

Јермолїн лунса норма тыртö 158 прöцент вылö

Јурымка вöрпунктын пыр ужалан кадрыс пöрдöчысјас: Нїколај Афанасјевїч Јермолїн пöрдöчöм куза лунса нормасö тыртö 158 прöцент вылö.

Васїлїј Гаврїлович Осїпов тыртö 137 прöцент вылö.

Семен Афанасјевїч Осїпов 130 прöцент вылö.

Степан Васїлјевїч Полаков—128 прöцент вылö.

„Комї областы 10 во“

колхозыс кыскасыс Анна Ивановна Цывунїна кыскасöм куза лунса нормасö тыртö 125 прöцент вылö.

„Комї областы 10 во“ колхозыс 12 морт бостїсны обязателство стахановскöй тöлыс чöжөн кысыны 2300 кубометр вöр.

„Југыд туј“ колхозыс 5 кыскасыс—800 кубометр.

Бостöм обязателство сө најö пöртöны оломö.

Лöм вöрпунктын лунса план оз тыртны

Лöм вöрпункт паста февраль 16-öд лунö ставсö пöрдöма 162 кубометр вöр, лунса нормасö тыртöма 92,6 прöцент вылö. Кыскома 169

кубометр вöр, лїбö—84,5 прöцент. Пöрдöчöмын ужалö 40 морт, кыскасöмын—36 морт.

Кїтајын војеннöй дејствїејас

(Февраль 12-öд лунсан 18-öд лунöз војеннöй дејствїејаслы обзор)

Кїтајын фронтјас вылын колан пјатїднєвканын обшцöй положенїеыс оз вежсы. Јапонецјас важмöзыс на зїлöны бостны стратегїескöй отношенїеын важнöй Тяньцзїн-Пукоускöй кöрттуј, кодї торјöдö Кїтајöс војывса лунвылö. Но лунвыса да војывса јапонскöй колоннајаслөн лїчкөмыс кїтајскöй војскајас вылö тöдчымöнја чїнїс. Кїтајскöй војска тујывса кыкнан участокјасас вужїс контраступленїеö, кодї успешнöја паскалö. Воçмöстчöмсö асланыс кїö бостöмөн, кїтајскöй частјас бурмöдїсны тактїкасö, фланговöй обходјас вöчалöмөн, мöдöдалöны асыныс частјассö јапонецјас тылö. Торја кылана кучкөм кїтајецјас вöчїсны јапонскöй војскајаслы Бенпу улын лунвын участока тујвылын.

Војыв участока туј вылын Кїтајскöй војска кык нефељса осада бöрын бостїсны важнöй кар Цзїннї да кышалısны јапонскöй частјас Цзоусан да Мїнсадан станціјајас вылын. Став

тајö операцијајас итöгын, главнöй фронт вылын положенїеыс вежсїс кїтајецјаслы полза вылö. Јапонскöй командованїе, медым кїтајскöй вынјаслы јукөнсö отвлекїтны, заводїтıs наступленїе Тяньцзїн-Пукоускöй кöрттујсан рытывывлаңжык, Хенаң провинціјаса војыв јукöнын, Бејпїн-Ханькоускöй туј пöдн. Танї јапонецјаслы удайтчїс мунны 20—30 километр вылö лунвывлан. Бојјас öнї мунöны Вејхој кар дорын. Но, кїтајецјас имеїтны i танї тырмымөн вынјас, медым кутны јапонскöй војскајаслыс вöзд мунмөсö.

Кїтајскöй регуларнöй да партизанскöй частјаслөн взаїмодејствїеыс — медса важнöй условїе Кїтајöс успешнöй обороанын. Кїтајскöй правїтелство настојчївöја вöдчö сешöмын взаїмодејствїеö, медым нöйтны јапонецјасöс öтпырїö фронтлөн да тыллөн став участокјас вылын.

Отв. редактор а. ГОРЧАКОВ.